

сѣмь вече за мѣжъ. Ако быхъ и рекла: Имамъ надеждѣ, даже ако ся и оженѣхъ тѣзи ноцѣ, оше и родѣхъ сынове, Вы быхте ли гы чакали додѣ порастѣхъ? Быхте ли ся държали и да ся не ожените? Не, дѣщери мои; понеже сѣмь въ голѣмо огорченіе за васъ, защото ^арѣка-та Господня излѣзе противъ мене. А тѣ възвышихъ гласъ-тѣ си, та плакахъ пакъ; и цѣлова Ораѣ свекѣрѣхъ си; ^а Руѣѣ ся притѣпи при неѣхъ.

15 И рече *Ноеминь*: Ето, ятѣрѣва ти ся върнѣхъ при людѣ-тѣ си, и ^апри боговѣ-тѣ си: 16 ^авърни ся и ты подирь ятѣрѣхъ си. А Руѣѣ рече: ^аНе мя принуждавай да тя оставѣхъ, и да не идѣхъ подирѣ ти; защото дѣто идешъ ты, и азъ ще идѣхъ; и дѣто останешъ, и азъ ще останахъ: ^атѣвои-тѣ людѣ ще бѣдѣхъ людѣ мои, и Богъ твой, Богъ мой. Дѣто умрешъ ты, ще умрѣхъ и азъ, и тамъ ще ся погребѣхъ; така да ми направи Господь, и ^атака да приложи, ако освѣнъ 18 смърть-тѣ друго мя раздвои отъ тебе. И ^акато видѣ *Ноеминь* че тя упорствува за да иде съ неѣхъ, прѣстанѣхъ да ѣ говори.

19 И върѣвѣхъ двѣ-тѣ, додѣ дойдохъ въ Виелеемъ. И когато дойдохъ въ Виелеемъ, ^авсичкый градъ ся поклати заради тѣхъ, и *женѣ-тѣ* думажъ: ^аТая ли е Ноеминь? 20 А тя имъ рече: Не мя наричайте ^аНоеминь; наричайте мя ^аМарѣ: защото Все- 21 държителъ мя твърдѣ огорчи. Азъ пълна тѣргнѣхъ, и ^апразнѣхъ мя доведе Господь: защо мя наричатъ Ноеминь? като Господь направи свидѣтелство противъ мене, и Вседържителъ мя оскѣрби.

22 И тѣй върнѣхъ ся Ноеминь съ Руѣѣ Моавскѣ-тѣ снѣхъ си, която дойде отъ Моавскѣ-тѣ земѣхъ. И тѣ стигнѣхъхъ въ Виелеемъ ^авъ начало - то на жетѣхъ - тѣ на счимыкѣ-тѣ.

ГЛАВА 2.

1 И Ноеминь имаше одного ^асродника на мѣжа си челоѣкъ многоимотенъ отъ родѣ-тѣ на Елимелеха; и име-то му ^аВоозъ. И рече Руѣѣ Моавка-та на Ноеминь: Да отидѣхъ на нивѣхъ - тѣхъ, ^ада съберѣхъ класове подирь оногызъ, прѣдѣ очѣ-тѣ на которого намѣрѣхъ благодатъ: и ты ѣ рече: 3 Иди, дѣщери моя. И отиде, и като стигнѣхъ, събираше класове въ нивѣхъ-тѣхъ слѣдѣ жетѣвари-тѣхъ: и случи ѣ ся да е въ нивѣхъ-тѣхъ на Вооза, който бѣше отъ родѣ-тѣ на Елимелеха.

а Слж. 2; 15. Іов. 19; 21. Псал. 32; 4. 38; 2. 39; 9. 10. л Прит. 17; 17. 18; 24. о Слж. 11; 24. н Іев. Нав. 24; 15. 19. 4 Цар. 2; 2. Лук. 24; 28. р 4 Цар. 2; 2, 4, 6. с Гл. 2; 11, 12. т 1 Цар. 3; 17. 25; 22. 2 Цар.

19; 13. 4 Цар. 6; 31. ж Дѣян. 21; 14. ф Мат. 21; 10. а Вѣщ. Иса. 23; 7. Плач. 2; 15. * Благоугодность. † Горестъ. ‡ Іов. 1; 21. ч Исх. 9; 31, 32, Гл. 2; 23.

4 И ето, Воозъ дойде отъ Виелеемъ та рече на жетѣвари-тѣхъ: ^аГосподь съ васъ. И отговорѣхъ му: Господь да тя благо- 5 слови. Тогдашъ рече Воозъ на служѣ-тѣхъ си, на настойникѣхъ-тѣхъ на жетѣвари-тѣхъ: Чѣя е 6 тая млада жена? И слуга-та, настойникѣхъ-тѣхъ на жетѣвари-тѣхъ отговори, и рече: Тая млада жена е Моавка-та, ^акоторо ся върнѣхъ съ Ноеминь отъ Моавскѣхъ - тѣхъ земѣхъ: 7 И тя рече: Да берѣхъ, молѣхъ, класове, и да съберѣхъ ^авѣщо между сноповѣ-тѣхъ подирь жетѣвари-тѣхъ: и дойде, та стоя отъ сутринь-тѣхъ дори до тойзи часъ; ^асега са- 8 мо си починѣхъ малко въ къщи. И рече Воозъ на Руѣѣ: Чуешъ ли, дѣщери моя? не ходи да събирашъ класове на другѣхъ нивѣхъ, и да си не отидешъ отъ тукъ, но 9 стой тукъ съ момчѣта-та ми. *Нека сѣ* очѣ-тѣ ти въ нивѣхъ-тѣхъ дѣто жнѣхъ, и ходи подирь тѣхъ: ето, азъ заповѣдахъ на момчѣта-та, да ся не прикоснѣхъ при тебе: и когато ожаднѣвешъ, иди при съсѣдѣ-тѣхъ, та пѣй отъ оно̀ва което наливатъ 10 момчѣта-та. А ^атѣ паднѣхъ на лице, та ся поклони до земѣхъ - тѣхъ, и рече му: Какъ намѣрѣхъ азъ благодатъ прѣдѣ очѣ-тѣ ти, та да мя пригледашъ, като сѣмь чуждинка? А Воозъ отговори, и рече ѣ: Извѣсти ми ся добрѣ ^авсичко което си направила на свекѣрѣхъ си слѣдѣ смърть-тѣхъ на мѣжа си; и ^аче си оставила бащъ си и майкѣхъ си, и земѣхъ-тѣхъ на рожденіе-то си, та си дошла въ людѣе които то до вчера 12 и завчера не познаваше. ^аГосподь да ти въздаде за дѣло-то ти, и мѣзда-та ти да е пълна отъ Господа Бога Израилева, ^аподѣ крыла - та на когото си дошла да ся по- 13 кривашъ. И тя рече: ^аДа намѣрѣхъ благодатъ прѣдѣ очѣ-тѣ ти, господарю мой; понеже мя утѣши, и понеже говорѣхъ благо- 14 сключно на рабѣхъ-тѣхъ си, ^аако и да не сѣмь азъ ^анико като една отъ рабыни-тѣхъ 14 ти. И рече ѣ Воозъ въ часъ-тѣхъ на яденіе-то: Ела тукъ та яждѣ отъ хлѣбѣхъ-тѣхъ, и натопи уломѣкѣхъ-тѣхъ си въ оцѣтѣхъ-тѣхъ. И ты сѣднѣхъ до жетѣвари-тѣхъ: и той ѣ даде прѣхъненѣхъ шеницѣхъ, та яде, и ся ^анасыти, 15 и остави остатѣкъ. И станѣхъ да бере класове, и заповѣда Воозъ на момчѣта-та си, и говорѣше: И помежду сноповѣ-тѣхъ нека 16 събира класове, и не ѣхъ обличавайте: И даже подхвърляйте отъ рѣжкойкѣ-тѣхъ за неѣхъ, и оставяйте да събира това, и не 17 ѣ възбранявайте, И бра класове въ нивѣхъ-тѣхъ дори до вечера, и очука колкото събра; и то бѣше до еднѣхъ еѣхъ счимыкѣхъ.

2 Цар. 21; 9. а Гл. 3; 2, 12. б Гл. 4; 21. Мар. 1; 5. в Лев. 19; 9. Втор. 24; 19. г Псал. 129; 7. 8. Лук. 1; 28. з Сос. 3; 16. д Гл. 1; 22.

е 1 Цар. 25; 23. жс Гл. 1; 14, 16, 17. з 1 Цар. 24; 19. и Гл. 1; 16. Псал. 17; 8. 36; 7. 57; 1. 63; 7. ѣ Быт. 33; 15. 1 Цар. 1; 18. к 1 Цар. 25; 41. л Ст. 18.